

nomen. Het onderzoek van de heer P. A. Bakker (1) naar de beekdalvegetatie wijst uit, dat er zich hoogst interessante processen afspelen en ook op bryologisch terrein schijnen waardevolle gegevens verzameld te zijn. Het is dus zeker nog niet te laat.

De gevolgen van de huidige verontreiniging zijn evenwel verontrustend en dwingen ons tot het nemen van maat-

regelen, die als volgt te omschrijven zijn. Er moet een halt toegeroepen worden aan de voortschrijdende vervuiling zoals die thans plaats vindt. Iedere belasting van het beekje dient voorkomen te worden. Dit geldt voor de afvoer van woningen, bedrijven etc., maar zeker, zolang er nog andere mogelijkheden open staan, voor de lozing van effluent van een waterzuiveringsinstallatie.

L i t t e r a t u u r :

1. Bakker, P. A., 1964. Rapport over de beekvegetatie bij Staverden.
2. Blok, E., 1964. Intern rapport Visserij-inspectie.
3. Faddegon, M. en A. Miedema, 1960. Conclusies over de invloed van schaduw op de begroeiing van een beek (doctoraal ondw.).
4. Leentvaar, P., 1960. Intern rapport RIVON.
5. Moerman, L. D., 1934. Veluwsche beken en daling van het grondwaterpeil. Tijdschr. v.h. Kon. Ned. Aardrijksk. Genootschap.
6. Redeke, H. C., 1948. Hydrobiologie van Nederland. Uitg. de Boer.
7. Reclaire, A., 1932. Naamlijst der in Nederland en het omliggend gebied waargenomen wantsen. Tijdschrift v. Entomologie LXXV.
8. Schroevers, P. J., 1964. Blijft de Hierdense Beek schoon? De Sportvisser 1964 (nog niet verschenen).

De rupsen van de Dennemeter (*Ellopija prosapiaria* L.)

J. KLEINHOUT.

De Dennemeter (*Ellopija prosapiaria* L.) behoort tot de grote vlinderfamilie van de Spanners (Geometridae). De vlinder is meestal roodachtig bruin met enkele witte dwarsbanden, maar er komt ook een groene variëteit, eveneens met witte dwarsbanden, voor.

De rupsen leven op verschillende soorten naaldbomen en lijken heel treffend op de schors van een dennetwijn. In de ruststand houden ze zich niet alleen met de achterste twee paar poten, doch ook met de borstpoten vast; ze houden het lichaam dus niet schuin van de tak af gericht, zoals dat zo typisch is voor vele andere span-

rupsen. De dennemeterrupsen rusten, in overeenstemming met hun schutkleurtekening, uitsluitend op het takje zelf en niet op de naalden. Volgens mijn waarnemingen geldt dit mogelijk minder voor de jongere dieren, maar het kan zijn, dat deze verstoord werden bij de controles. Het lijkt namelijk vreemd, dat rupsen, die zo sterk op de twijn lijken, in rust op de naalden zouden zitten.

Wanneer we ze goed bekijken, zien we op hun rug een tekening van licht- en donkerbruin en wit. Elk segment heeft een grijsbruin driehoekje, waarvan de top naar achteren gericht is. De top van de drie-

hoek blijkt bij enige vergroting niet gesloten te zijn, maar uit twee open lijnen te bestaan. Tegen elke opstaande zijde van de driehoek bevindt zich een licht streepje. De zijkant van het lichaam is op die hoogte juist donkerder. Er vormen zich aan de basis van de driehoek lichtbruine stipjes, welke huidknobbeltjes lijken te zijn. Alles bijeen maakt, dat onze rupsen precies overeen komen met het houtige deel van de dennetwijg. De naaldvoet en

de schaduwwerking daarvan worden heel mooi nagebootst.

We kunnen ons afvragen of de rupsen met de leeftijd (vervelingen) nog een verdere visuele aanpassing aan de omgeving bezitten. Oude dennetwijgen worden donker door wieren en vuil. De kwestie is, of de rupsen deze verandering ook vertonen. Dat zou hun goed van pas komen tegen belagende vogels.

Vragen en korte mededelingen

Vleermuiskasten in Utrecht en het Gooi. Nadat wij in 1958 dertig vleermuiskasten (volgens model Issel, zie Forstw. Zbl. 74, 1955) op een aantal landgoederen in het Gooi en de provincie Utrecht hadden opgehangen, kunnen wij nu na 6 jaar enige resultaten melden. In die periode werd een aantal kasten, die, naar achteraf bleek, op ongunstige plaatsen hingen, weggehaald en elders geplaatst.

De controle geschiedde éénmaal per jaar, meestal in de herfst. De kasten werden dan schoongemaakt, eventuele nesten verwijderd en spechtgaten met aluminiumplaat gesloten.

Het ingebruiknemen van de kasten door vleermuizen geschiedde slechts in langzaam tempo. Drie soorten maakten van de geboden schuilplaatsen geregeld gebruik. Het geval van de Baardvleermuis (*Myotis mystacinus*) kon niet met zekerheid worden vastgesteld, daar we het dier niet wilden vertrouwen.

Controle in het jaar	1959	'60	'61	'62	'63	'64
<i>P. pipistrellus</i> (Dwergvleermuis)	1	3	3	3	3	3
<i>Nyctalus noctula</i> (Rosse vleermuis)		1	1	2	1	2
<i>Plecotus auritus</i> (Grootoorvleerm.)			1	1	4	2
<i>Myotis mystacinus?</i> (Baardvleermuis)						1
Totaal aantal bew. kasten	1	4	5	7	8	7

De getallen in de tabel stellen het aantal door vleermuizen bewoonde kasten voor. Er bevinden zich evenwel vaak een aantal vleermuizen in één kast bij elkaar. Het grootste aantal dat wij tot dusver in één kast waarnamen, bedroeg 10 Rosse vleermuizen (*Nyctalus noctula*) op 2-XII-1964. Dit was tevens de eerste maal dat vleermuizen winterslapend in een kast werden aangetroffen. Deze resultaten blijven sterk achter bij die van Issel (*Natur & Landschaft* (1), 1958). Deze onderzoeker hing in 1953 100 kasten op het landgoed van graaf Goertz te Schlitz/Hessen. Reeds in 1954 waren deze voor 58% door 6 verschillende soorten bewoond; in 1955 was dat het geval met 61% (!). In 1956 was het percentage iets gedaald tot 57. Er waren toen in die drie jaar reeds 15 kraamkolonies in de kasten geconstateerd, iets, wat bij ons na 6 jaar helaas nog steeds niet gelukt is. Ook diverse andere diersoorten maakten van de kasten gebruik: mezen (25×), Spreeuwen (na spechtschade, 10×), Bijen (6×), wespen (4×). Dit alles geldt voor de 6 jaren bij elkaar genomen. Wij houden ons steeds aanbevolen voor meldingen van kolonies vleermuizen in holle bomen, op zolders en vlieringen, alsmede voor toezending van dode exemplaren, waarbij onkosten gaarne zullen worden vergoed.

Zoölogisch Laboratorium Dr. P. F. van HEERDT,
Janskerkhof 3 Dr. J. W. SLUITER.
Utrecht.